

ga obrta v Kropi ter da bi bila skoraj uže tamkaj nastala strokovna šola, ki bi bila vsakakor zadoščala svojemu namenu in začela izdelovanje novih izdelkov, naposled pa naglašal, da se je tudi enketa pri c. kr. deželni vladi razgovarjala o obrtnih razmerah. Po teh besedah je omenil, da bi bilo po mnenji odsekovem črevljarstvu, katero nasvetuje občinski zastop uvesti, koristno Kropencem in da je zatorej podpirati prošnjo. Poročevalec zategadelj stavi v imenu odsekovem naslednja predloga:

1) Zbornica naj se blagovoli zaradi izdelovanja črevljev v Kropi obrniti do strokovnjakov, da izreko svoje mnenje.

2.) Prošnjo občinskega zastopa v Kropi je pri vis. c. kr. deželni vladi in pri visokem deželnem odboru kranjskem podpirati. — Predloga sta bila soglasno vzprejeta.

XI. Gospod zbornični svetnik Skaberne poroča, da je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo poslalo zbornici naslednji dopis:

„Ker se je uže večkrat primerilo, da so izdelovalci sodavode naznanili obrtnemu oblastvu, da bodo na raznih mestih v svojem kraju sodavodo in tudi limonado točili ali sami ali pa v njih imenu tamošnji prodajalci, nastalo je vprašanje, je li ta obrt svoboden, ali treba zanj kot prodajo okrepčav po smislu § 16., črka *f* zakona z dne 15. marcija 1883. l., drž. zak. št. 39, prej dobiti dovoljenje.

Predno se o tem odloči, dobro bi bilo zvedeti mnenje častite zbornice o tej reči ter razmere, ki so glede tega obrta v tamošnjem zborničnem okraji.

Z razpisom z dne 2. junija 1885. l., št. 18.361 je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo dogovorno z visokim ministerstvom za notranje reči naznanilo političnim deželnim oblastvom, da sodavoda, ki se izdeluje od naravne studenčnice in impregnuje s pritiskom 4 do 8 atmosfer z ogljikovo kislino, ni niti umetelno napravljena raztopina rudninskih soli niti umetelna rudninska voda, narejena po naravnih zdravilnih studenčnicah, in da izdelovanje sodavode ne spada k obrtu izdelovanja umetelnih rudninskih vod, kateri je označen v § 15. zakona z dne 15. marcija 1883. l., drž. zak. št. 39. Iz tega je sklepati, da sodavoda ne spada k tistim umetelno narejenim rudninskim vodam, za katerih izdelovanje in prodajo je po ravno navedenih zakonskih določbah dobiti dovoljenje. V Ljubljani prodajajo sodavodo, limonado in sodavodo z malinovcem, ne glede na gostilne in kavarne, ki jo točijo, poletenske mesece po cestah in ulicah na kozarce, in sicer vozijo to okrepčavo prodajalci samotěž na posebnih dvokolnih vozeh okoli po mestu. Sodavodo in limonado prodaja poletni čas tudi ena točilnica na nekem izprehajališči. Da bi izdelovalci sodavode v Ljubljani ali v katerem drugem kraju na Kranjskem točili na raznih mestih edino le sodavodo ali limonado, tega zbornica ni mogla ovedeti. Sodavoda in limonada se torej prodajata na povedani

način le poletenske mesece in ne zelo veliko. Ako bi za točenje sodavode in limonade kot prodajanje okrepčav po smislu § 86., črka *f* zakona z dne 15. marcija 1883. leta, drž. zak. št. 39, bilo treba dovoljenja, bilo bi tako rekoč prepovedano točenje, ker bi pač nobenemu ne prišlo na misel prositi dovoljenja, ko bi glede na določilo § 19. ravno navedenega zakona mogel imeti največ dve prodajališči, iztržil bi pa komaj toliko, da bi bilo dosti za davke, opravo in režijo. Vrh tega bi bilo točenje zelo otežkočeno, ker po § 19. mora praviloma tist, ki ima dovoljenje, sam osebno točiti in ker treba, da dovoli obrtno oblastvo le iz važnih razlogov, da sme točiti kak namestnik ali zakupnik. Z ozirom na te okolnosti se odsek ne more izreči za to, da bi bilo za točenje sodavode in limonade treba dovoljenja po smislu § 16. črka *f* zakona z dne 15. marcija l. 1883., drž. zak. št. 39, in zatorej predlaga: Častita zbornica blagovoli v gori omenjenem smislu predložiti svojo izjavo. — Predlog je bil vzprejet.

Živinorejcem po Kranjskem.

Živinoreja je na Kranjskem v zadnjih dvajsetih letih prav lepo napredovala, in to največ s pomočjo bikov, katere je kranjska c. kr. kmetijska družba spravila v deželo. Pa tudi živinorejci sami so pričeli spoznavati, da daje dobra in lepa živina večih dohodkov, zato so začeli skrbneje vzrejati svojo goved. Napredovali bi pa bili še dokaj hitreje, ako bi bili naši gospodarji hoteli izprevideti, da je treba dobrih in dovolj bikov. Da tega niso hoteli izprevideti, to je bila dosedaj največa ovira hitrejšemu napredku naše živinoreje. Vsak bik jim je bil dober, in na to ni nihče gledal, da bi bik ne imel preveč krav na leto. Nasledki tega ravnanja so bili slaba teleta, od katerih se niso dala vzrediti kaj prida goveda, a kmetovalec je trpel še po drugi strani izgubo, kajti slaboten, a vrhu tega še utrujen bik je navadno obrežil komaj polovico krav, druge so pa po celo leto ostale jalove. Vsled novega zakona z dne 11. avgusta l. 1890. o povzdigi reje goveje živine bode sedaj tudi tega konec, in za trdno smo prepričani, da se bode odslej naša živinoreja hitreje boljšala. Glavni naredbi novega zakona sta, da mora biti vsak bik licencevan, t. j. po komisiji potrjen, da je dober za pleme, in da mora imeti vsaka občina za vsakih 100 krav in plemenih junic po enega licencevanega bika. Da bode torej dovolj bikov v občini, to bodi skrb županov, oziroma občinskih odborov, in ravno zaradi tega opozarjamo kranjske živinorejce, da si o pravem času priskrbe zadosti dobrih bikov. Zakon bi se imel uže letos zvrševati, a kranjska kmetijska družba je prosila c. kr. deželne vlade, da preloži pričetek zvrševanja na l. 1892. Visoka vlada je prošnji kmetijske družbe ugodila, in tako se prične zakon šele prihodnje leto zvrševati. Do konca meseca januarja vsakega leta mora županstvo naznaniti okrajnemu glavarstvu, koliko je v občini krav

in plemenih junic in koliko je plemenih bikov. Od 15. aprila do 15. maja vsakega leta se bodo biki licencevali. Da torej ne pridejo županstva prihodnje leto v zadrego, skrbe naj, da se živinorejci po občinah uže sedaj dogovore, koliko bikov bode potreba, kako se bodo dobili potrebni biki in kedo bo imel bika v oskrbi. Ako se županstvo uže sedaj ne prično za to brigati, imela bodo čez dobrega pol leta zelo veliko sitnosti, in tega jih obvarovati in na to jih opozoriti, je namen pričujočemu članku. Naposled naj še omenimo, da je napačno tisto mnenje, vsled katerega nekateri trdijo, da bodo licencevani samo biki, katere oddaja deželni odbor ali kme-tijska družba. To ni res, licencevan bode vsak dober in za tisti kraj primeren bik, če je tudi doma vzrejen, pač se pa bode strogo gledalo na to, da se bodo licencevali na Gorenjskem samo cikasti biki, drugod pa le sivi.

Dopisi.

Dobrova 2. julija. Slavnost sv. Alojzija obhajali smo dne 18., 19. in 20. junija. V dan 21. p. m. prejelo je 49 šolskih otrok prvo sveto obhajilo. Potem so se jim razdelile spominske podobice na prvo sveto obhajilo. V sv. Alojzija dan pričela se je po litanijah v župnijskem dvoru otroška veselica, pri kateri so otroci deklamovali in peli. H koncu veselice so se razdelili otrokom Molitveniki: „Jezus, dobri pastir“, „Nebeške iskrice“, „Stezica“, dalje „Ali znaš?“, „Posvečevanje dneva“, „Podobica sv. Alojzija“, „Pomladni glasi“, „Svetinice in podobice sv. Alojzija. Po razdelitvi zahvali se mala učenka primerno vsem dobrotnikom, ki so kakor koli pripomogli, da se je veselica tako izvršiti mogla. Konečno se je skupno, navdušeno zapela še cesarska pesem. Veselice udeležilo se je poleg 240 šolskih otrok, tudi več očetov in mater, udje krajnega šolskega sveta, župan, več občinskim odbornikom in precejšnje število odraščanih deklet.

Preiskrena javna zahvala naj bode pa vsem dobrotnikom, ki so kaj darovali, da se je moglo toliko daril otrokom nakupiti. Bog povrni jim blago dejanje tisočkrat!
M. Rant.

Iz Tržaške okolice. Vsled nove užitninske postave, katero je sklenil državni zbor ter je tudi uže potrjena, naložila so se okoličanom jako velika, a ne povsem opravičena bremena. V obsežje nove užitninske črte so se namreč vzprejele take vasi po okolici, ki so izključno le kmečkega značaja ter nimajo vsled svoje lege in oddaljenosti nič vzajemnega z mestom Tržaškim. Finančni minister je celo sam pripoznal, ko je bilo v državnem zboru posvetovanje o novem zakonu, da bodo prizadete prav hudo nekatere vasi, ali on je dotične vladne predloge zagovarjal zato, ker je ž njimi omogočeno nadzorovanje uvožnje užitnini podvrženega blaga.

Zastonj so bili protesti Tržaških poslancev, med katerimi se je Nabergoj najbolj vroče potezal za oko-

ličane, poslanska zbornica glasovala je za zakon. Ali za okolico vedno vneti Nabergoj ni se dal ugnati popolnoma v kozji rog, marveč začel je trkati pri vladi, ko ni nič opravil v zbornici. In res vladna vrata so se mu tudi odprla, če tudi ne na stežaj. Kakor se poroča z Dunaja, odredilo je namreč finančno ministerstvo: 1. da se bode v okolici plačevalo od hektolitra 4 gld. manj užitnine nego v mestu, in 2. da se bode v okolici užitnina šele tedaj plačala, kadar se bode prodalo vino, a ne kadar se spravi v klet, kakor se je glasilo postavno določilo.

Da se te olajšave za okoličane velikega pomena, umeje se samo ob sebi. Sicer pa bodo okoličani plačali užitno le od tistega vina, katero bodo prodali v obsežji užitninske črte. Ako bi prodali vino izven užitninske črte, potem bi pa ne plačali užitnine.

Razne reči.

— Presvetli cesar je potrdil g. Petra Grassellija za Ljubljanskega župana.

— Nj. c. in kr. Visokost gospod nadvojvoda Albreht je podaril odboru za spominek pri Custozzi padlim kranjskim vojakom 100 gld.

— Ogrski kardinal Haynald je umrl dne 4. julija v Kalocsi.

— Promocija. Bogoslovec Ljubljanske škofije gosp. Aleksij Ušeničnik je bil te dni v Rimu promonovan za doktorja modroslovja.

— Deželnemu odboru je došlo 28 prošenj, da bi dovolil podpore učiteljem, da bi šli v učni tečaj za deška ročna dela na Dunaj. Podpore dovolile so se naslednjim učiteljem: Furlanu iz Ljubljane, Bregarju iz Kranjske Gore, Zavrlu iz Stopič, Vrbiču iz Sodražiče, Javoršek-u iz Spodnje Šiške, Novaku in Levstek-u iz Idrije. Ker bode tudi Kranjska hranilnica v Ljubljani dovolila nekoliko podpore, bode zopet letos precejšnje število učiteljev šlo na Dunaj v omenjeni tečaj.

— Vabilo. V spomin dr. Janezu Bleiweisu vitezu Trsteniškemu se bode v nedeljo, dne 12. julija 1891. leta pred škofijo na hiši št. 16, v kateri je umrl dne 29. novembra 1881. l., odkrila spomeniška plošča. K tej slavnosti vabi vsa narodna društva odbor „Pisateljskega društva“. — Vzpred slavnosti, katera se vrši s sodelovanjem slavnih društev: narodne čitalnice, „Sokola“ in pevskega društva „Slavec“. I. Odkritje spomeniške plošče ob 12. uri opoldne. 1. Kantata, zložil dr. B. Ipavec, poje „Slavec“. 2. Slavnostni govor, govori g. dež. poslanec L. Svetec. 3. Molitev, besede S. Jenkove, napev Dav. Jenkov, poje „Slavec“. Narodna društva z zastavami se zberó ob pol 12. uri v čitalnici, odkoder odidejo na slavnostni prostor. II. Banket v čitalnici ob pol 2. uri popoldne. Vstopnice k banketu po 2 gld. za osebo se dobivajo v trafiki čitalnični. Kdor se hoče udeležiti banketa, oglasi se najkasneje do dne 9. julija t. l. III. Kon-